

בית-המשפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 15-02-31524 אבידור נ' פוני בי. זד. אם בע"מ

לפני: כבוד השופט גיא הימן

התובע: גיא אבידור

נגד

הנתבעת: פוני בי. זד. אם בע"מ, ח"פ 514792506

תביעה קטנה לפי סעיף 30א לחוק התקשורת (בזק ושידורים), תשמ"ב-1982

בשם הנתבעת: גב' ענבר זרוק

פסק-דין

1. הנתבעת מפעילה בשדרות רוטשילד שבתל אביב-יפו את המסעדה הווייטנאמית "VONG". בשנת 2014 ביקש התובע, כמנהג האוהד הסביר, ללוות באוכל וייטנאמי צפייה באחד ממשחקיה של תחרות גביע-העולם בכדורגל, הלא היא ה"מונדיאל". הוא התקשר אל המסעדה ממכשיר הטלפון שלו והזמין משלוח. "ברגע שאדם מוסר לנו את מספר הטלפון שלו", הסבירה בבית-המשפט בעלת-המסעדה, "אנו מצרפים אותו למאגר הלקוחות שלנו" (פרוטוקול, בעמ' 1, ש' 22-23).

2. התובע אולי צורף למאגר-לקוחות, אך למועדון-הלקוחות של המסעדה הוא לא צורף. לשם כך נדרשו לה, לנתבעת, שתי הודעות-טקסט, שנשלחו בזו אחר זו אל מכשיר הטלפון של התובע, גם אם באיחור מה – מקץ כשבועה חודשים. בתאריך 9.2.2015, בשעה 19:02 ואחר-כך שוב ב-19:04, שלחה הנתבעת לתובע את המסרון הבא:

"ברוכים הבאים לויאנטנם! [השגיאה במקור]

מסעדת וונג מזמינה אתכם להצטרף

למועדון הלקוחות וליהנות מהטעמים,

הפינוקים והחגיגות.

<http://bit.ly/1CLBuMU>."

בית-המשפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 15-02-31524 אבידור נ' פוני בי. זד. אם בע"מ

1
2 הקישור הולך לדף אינטרנט ובו הזמנה למלא פרטים ולהצטרף למועדון-הלקוחות של
3 המסעדה. היות, שאין חולק על מהותו של מועדון זה ועל תכליתו – שמירתו של קשר עסקי עם
4 לקוחות, ברי כי אותם מסרונים היו, לשונו של סעיף 30א(א) לחוק התקשורת (בזק ושידורים),
5 תשמ"ב-1982, "מסר המופץ באופן מסחרי, שמטרתו לעודד רכישת מוצר או שירות או לעודד
6 הוצאת כספים בדרך אחרת", כלומר – "דבר פרסומת" כהגדרתו בחוק. דבר זה הוא בבחינת
7 פשיטא. אמת, אפילו הודעות, שאינן מבקשות למכור על-אתר מוצר מסוים אך מעודדות את קיומו
8 של קשר עסקי בין הנמען לבין השולח או מי אשר קשור עמו, נופלות ברשתו של החוק. הוראות
9 החוק, קבעתי בפרשה אחרת, "ביקשו לשרש את המנהג המקומם, המטריד ונעדר תום הלב של
10 שולחי ספאם לסוגיו, תהא האדרת שבה הוא מולבש שקופה יותר או פחות" (ת"ק (תל אביב-יפו)
11 20453-03-11 ע"ד אסף לוטן נ' לוג טק תקשורת בע"מ, בפסקה השביעית לפסק-דיני (פורסם
12 במאגרים, 9.9.2011)).

13
14 3. בכתב-הגנתה, בעלמא וללא כל ראייה תומכת, הרהיבה הנתבעת עוז וטענה כי במעמד
15 הזמנתו של המשלוח "הנתבעת מסרה לתובע כי אפשר שתשתמש במספר הטלפון שלו לשליחת
16 הודעות ייעודיות ללקוחות המסעדה. התובע לא התנגד לכך" (הפסקה השמינית לכתב-ההגנה).
17 באולם-הדיונים חזרה בה הנתבעת מאותה טענה. דומה, שטוב היא עשתה, שכן התובע הכחיש
18 מכול וכול כי נמסרה לו הודעה כאמור או כי הוא הסכים למשלוחן של הודעות מן הסוג הזה. ולא
19 זו בלבד, אלא שמתקשה אתה להלום כי במעמד הזמנתו של משלוח נמצא לנוטל-ההזמנה פנאי
20 להידרש לענין שיגורן של הודעות, ייעודיות או שאינן ייעודיות.

21
22 מה שיותר, אפוא, מהגנת הנתבעת הן, ראשית, הטענות כי ההודעות לא נשלחו בכוונת-
23 זדון; כי אין מדובר בהטרדה; כי "מי שאינו מעונין בהמשך התקשרות יכול לעשות השבה
24 ל'הסר'" (עמ' 2, ש' 5) וכי "יש כאן משהו קנטרני וחסר פרופורציה למציאות" (שם, בש' 7). שנית
25 נטען, כי יש להתייחס אל שתי ההודעות כאל הודעה יחידה, וסמיכות הזמנים מעידה על תקלה
26 טכנית ולא על כוונה לשוב ולשלוח.

27
28 4. טענות מן הסוג הראשון הן לא רק מקוממות, ולא רק שכות ומושמעות מפי שולחיו של
29 "דואר זבל", אלא שיותר מכול הן מבטאות אי-הבנה של המצב החוקי ושל כוונתו המובהקת של

בית-המשפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 15-02-31524 אבידור נ' פוני בי. זד. אם בע"מ

1 המחוקק, עת הוציא תחת ידו את תיקון מס' 40 לחוק התקשורת. יש להטעים, אפוא, הטעם-היטב
2 ובאורח שאינו משתמע לשתי פנים, את הדברים הבאים:

3
4 א. כוונת השולח אינה מעלה ואינה מורידה. "ספאם" הוא מטרד ממשי. הוא מפריע. הוא
5 מציק. הוא גוזל זמן. הוא חודר אל הפרטיות. הוא מריח מניצולו של האחר למטרותיך.
6 מובן כי לפי השקפתו, השולח איננו מטריד. הוא מבקש לקדם את עסקיו. אם לאחר
7 נמצאת בכך טרדה – יתכבד וישתה, אם לא מימה של עזה אז לכל הפחות מדלתת המקונג.
8 מטעם זה, בדיוק, אין החוק מתעניין בכוונה. באפשרו פיצוי-לדוגמה, שאינו תלוי
9 בהוכחתו של נזק, החוק אינו מתעניין אפילו בתוצאת שליחתו של דבר-הפרסומת. חד הוא
10 בעיניו אם ההודעה הפריעה באורח פוגעני, או שהמקבל סילקה מעל פניו כסלק זכוב
11 טורדני. ממילא, ענין הוא למקבל-ההודעה לענות בו, וכפי שהודתה נציגת הנתבעת בדיון
12 בפני: "אני מתארת לעצמי שהנשלח הוא זה שצריך לקבוע אם ישנה הטרדה, ולא
13 השולח" (עמ' 2, ש' 4).

14
15 ב. הנמען אינו נדרש להסיר עצמו מרשימת-תפוצה. אין להפוך את היוצרות. ראשון –
16 ראשון ואחרון – אחרון. סדר הדברים הנכון הוא זה, שבו קודם לשליחתו של דבר-
17 פרסומת יש לקבל את הסכמתו של הנמען לשליחה זו. רק במקרה, שבו לכתחילה התיר
18 הנמען משלוח כזה, עליו להסיר עצמו באורח אקטיבי מששינה את דעתו ושוב אינו חפץ
19 בקבלתן של הודעות. אחרת – אין שאלת ההסרה או אי-ההסרה גורעת מעצם האחריות
20 להפרת הוראתו של החוק (להבדיל, למשל, מסוגיות אחרות כמידת הנזק או תום-לבו של
21 התובע). זאת הטעים בית-המשפט העליון:

22
23 "יודגש, כי לצורך שיגור דבר פרסומת נדרשת הסכמתו המפורשת
24 של הנמען, והעובדה שהלה לא ביקש מן המפרסם להסירו
25 מרשימת התפוצה אינה מעלה או מורידה לעניין עצם החבות.
26 בכך אימץ המחוקק את המודל הנהוג באיחוד האירופי, מודל ה-
27 opt in, לפיו חל איסור על משלוח הודעות פרסומת בשיווק
28 ישיר אלא אם התקבלה מראש הסכמת הנמען, וזאת בניגוד
29 למודל ה-opt out הנהוג בארצות הברית, לפיו ניתן לשלוח

בית-המשפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 15-02-31524 אבידור נ' פוני בי. זד. אם בע"מ

- 1 הודעות פרסומת בשיוור ישיר אלא אם הודיע הנמען כי הוא
2 מסרב לקבלן" (רע"א 2904/14 עו"ד גלסברג נ' קלאב רמון
3 בע"מ, בפסקה השביעית לפסק-דינו של כבוד השופט אליקים
4 רובינשטיין (פורסם באתר הרשות השופטת, 27.7.2014)).
- 5
- 6 ג. המוטורד אינו המטריד. הנמען אינו צריך לעמוד באמות-המידה המוסריות, אשר לפתע,
7 משנדרש להגיש כתב-הגנה, ראה השולח מקום לאמץ ובעיקר – להטיף על אודותן
8 לסביבותיו. תהיות בדבר יחסיות ("פרופורציה"), קנטרנות או טורדנות – יחיל השולח על
9 עצמו, ויפה שעה קודם למשלוח. ככלל, אומר, לא נדרש מי שנפגע משליחתו של "דואר
10 זבל" להסביר בבית-המשפט כי תביעתו איננה טורדנית או קנטרנית. זאת, על אף שהיא,
11 קרוב לוודאי, מטרידה את הנתבע. ודאי, שאין על תובע להרהר בתביעתו ולתקן, לעתיד
12 לבוא, את דרכיו, כמשאלתה של הנתבעת בפני: "בתקווה שיחשוב וינהג אחרת בפעם
13 הבאה" (עמ' 2, ש' 17-18. ובכך כמו הובטח ש"פעם הבאה" תבוא-גם-תבוא).
- 14
- 15 ד. אין ארוחות-חינם. את הפרופורציות – קבע חוק התקשורת. במקום, שבו נקבע בחוק
16 פיצוי מרבי, ללא הוכחת נזק, בסך של 1,000 ש"ח להודעה, בל יופתע השולח אם נמענו
17 לא יסתפק כפיצוי בארוחה, אפילו בסגנון וייטנאמי, ללא תשלום.
- 18
- 19 5. עוד לשיעורו של הפיצוי. בענין זה השמיעו ערכאות שונות עמדות שונות, הכול לפי
20 נסיבותיו של המקרה ולפי השקפתו של המותב היושב לדין. לי עצמי נהיר דבר אחד: המחשבה,
21 הנפוצה מדי, כי מן הבחינה העקרונית יש לקפוץ את היד, פן ימצא חלילה תובע "מתעשר" על
22 חשבוננו של נתבע, עומדת בניגוד חזיתי לתכליתו של החוק. אומר, ראשית, כי מ"דואר זבל"
23 מתעשר, ראש וראשונה, השולח. מדובר בשוק לכל דבר וענין, עם רשימות של נמענים המחליפות
24 ידיים תמורת כסף; עם חברות חיצוניות המספקות, תמורת תשלום, שירותי-משלוח ועם רווח
25 כלכלי מובהק לשולח. שוק זה מגלגל, לשון עממית, "כסף גדול", ואלמלא כן לא היה איש מן
26 המעורבים שולח ידו באותה התנהלות נפסדת. אינני מתעלם, בשום פנים, מדבריה הכנים של
27 הנתבעת בפני, כי מסעדות בתל אביב-יפו נדרשות למלחמת-קיום יום-יומית במטרה לשרוד

בית-המשפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 15-02-31524 אבידור נ' פוני בי. זד. אם בע"מ

- 1 ולהרוויח. בד בבד, לא אתעלם מן העובדה כי במקרה הנדון עשתה הנתבעת שימוש בשירותיה של
2 חברה חיצונית, שסיפקה לה שירותי-זבלנות בתשלום (עמ' 3, ש' 9).
- 3
- 4 6. אך זאת, ועוד. יסוד-מוסד בתיקון לחוק התקשורת הוא בהפקדתם של סוכנים, יעילים מכל
5 רשות אכיפה שהיא, על מימושו ההולם של החוק. גם בכך דיבר בית-המשפט העליון לאמור:
6 "המחוקק רואה בפיצוי לדוגמה הקבוע בסעיף 30א(י) לחוק התקשורת את האמצעי היעיל ביותר
7 להגשמת תכלית הסעיף – בלימתה של תופעת ה'ספאם' – אכיפתו והרתעת הרבים. הפיצוי
8 לדוגמה נועד איפוא לעודד אכיפה פרטית, שהיא היא – בעיני המחוקק – הכלי האפקטיבי ביותר
9 ליישום החוק ואכיפתו" (רע"א 2904/14 גלסברג לעיל, בפסקה י'). זאת, בתבונתו, ראה המחוקק
10 לנגד עיניו. אילו נקבע פיצוי זעום, איש לא היה תובע. אילו הודע כי בבתי-המשפט יידרשו
11 תובעים לערוך "שמיניות באוויר" כדי לזכות בפיצוי, איש לא היה נלחם בהודעות-הזבל. אילו
12 נקבע כי לעולם יובט בנפגע כחשוד, המבקש לעשות בנכלוליות לביתו, שום תובע לא היה נוטל
13 על עצמו את המאבק בשולחים. ואילו כך אירע, שום רשות אכיפה לא הייתה ממלאת את החלל
14 ונוטלת על עצמה למלא, ביעילות ומתוך השקעתם של משאבים ניכרים, את המלאכה.
- 15
- 16 מה, אפוא, לבתי-המשפט כי ילינו על אדם, המוכן ליטול על עצמו מלאכה לא-פשוטה
17 בעליל של הגשת תביעה, התייצבות בפניו של בית-משפט והתעמתות עם גורם חיצוני, בשעה
18 שכל רצונו היה להזמין ארוחת-טלוויזיה למשחק-כדורגל? מה להם כי ילינו אפילו על תובעים
19 חוזרים-ונשנים, שאין כמותם סוכנים ראויים בשירותו של החוק? מה להם כי יירתעו מהושטתו
20 של סעד לתובע אפילו הוא, כבמקרה שבפני, סטודנט למשפטים ואפילו יהא, ר"ל, עורך-דין והוא
21 גורם מוביל בשמירת החוק ובאכיפתו?
- 22
- 23 7. להשקפתי, אין כל יסוד לקבוע כי בתקרת-הפיצוי, בסך 1,000 ש"ח להודעה, יזכה רק
24 אותו תובע דמיוני, בנסיבות דמיוניות שלעולם לא תתרחשנה, בערכאה שטרם ישבה לדין ובימים,
25 שעוד נכוננו לנו אך איש אינו יודע אימתי. במקרה רגיל, שבו אין לזכותו של השולח נסיבות מקלות
26 אשר מצדיקות הפחתה, ראוי הוא לזכות תובעים במלוא הפיצוי האפשרי שלפי סעיף 30א(י)(1)
27 לחוק, בגין כל אחת ואחת מהודעות שנשלחו ביודעין. כך במאמץ, שעליו ציווה המחוקק, למיגור
28 התופעה. אמת, מעת שאמר בית-המשפט העליון את דברו בשנה שעברה, שוב אין ההכרעה
29 מסורה להשקפות שונות של בתי-המשפט לתביעות קטנות. אלה היו הדברים:

בית-המשפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 15-02-31524-02 אבידור נ' פוני בי. זד. אם בע"מ

1
2 "בפסיקת פיצוי יש ליתן ביטוי חזק ומוחשי לכך שהמחוקק רואה
3 בו כלי אכיפה מרכזי של סעיף 30(א) ואמצעי אפקטיבי להרתעת
4 הרבים; הדברים אינם יכולים להיוותר ברמה ההצהרתית. בבואם
5 לפסוק פיצוי לדוגמה לפי סעיף 30א(י) לחוק התקשורת, על בתי
6 המשפט לראות ברף העליון שהציב המחוקק – 1,000 ש"ח –
7 נקודת מוצא, ממנה כמובן ניתן להפחית, במקרים המתאימים"
8 (שם, בפסקה י"ב).

9
10 8. בסוגיה אחרונה זו – "ביודעין" – אדבר עתה. לא לחינם נקבעה אותה תיבה בהוראתו של
11 החוק. זוהי תיבה חריגה. במקום, שאינו נדרש להוכחתו בפועל של נזק, אף לא לכוונתו של המזיק,
12 מופיעה אותה דרישה כיסוד מגביל רב-חשיבות. מטרתו היא להתמודד עם מקרים שבהם, מבלי
13 משים, נשלחה הודעה ואין זה צודק לבוא חשבון עם שולחה. הנטל להוכיח את הדבר הוא, אך
14 מובן, על השולח. לשאלת ה"יודעין" עשויות לספק מענה גם נסיבות המקרה.

15
16 במקרה שבפני נשלחו, אמנם, שתי הודעות. אלא, שהן נשלחו בהפרש של שתי דקות
17 השנייה מן האחת ובכך חדל השולח ולא יסף. מקובלת עלי טענתה של הנתבעת כי יש להביא ענין
18 זה בחשבוננו של הפיצוי שייפסק. אילו ביקשה הנתבעת לקנות לעצמה יתרון שיווקי במשלוחה של
19 יותר מהודעה אחת, כל מקום היה לסבור כי הדבר לא היה נעשה מקץ שתי דקות בלבד, כי אם
20 חוזר על עצמו פעמים נוספות או בהפרשי-זמן ארוכים יותר. על אף שההטרדה – נתקיימה; על אף
21 שאחריות – קמה, האמור מצדיק התחשבות בקביעת שיעורו של הפיצוי.

22
23 9. מן העבר האחר, שניים: ראשית, הנתבעת לא טרחה לבדוק עם אותה חברה חיצונית מה
24 מקור שליחתן של שתי הודעות בזו אחר זו (עמ' 3, ש' 10-11). שנית, יש לקחת בחשבון כי
25 ההודעות שנשלחו לא כללו כל אזכור של אפשרות הסרה מרשימת הנמענים. אשוב ואדגיש:
26 התובע לא נדרש להסיר עצמו, לפני קבלתן של ההודעות או לאחריה. ברם, שולח שאינו קובע
27 מנגנון הסרה ואינו טורח אפילו ליידע בדבר אפשרות להסרה, בל יופתע אם ייזקף הדבר לחובתו.
28 אך כל יובן – אוסיף במאמר מוסגר, שכן יש מי שקורא את פסקי-הדין ולומד מהם כיצד לשכלל

בית-המשפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 15-02-31524 אבידור נ' פוני בי. זד. אם בע"מ

1 את פגיעתו הרעה של דואר-זבל – כי מנגנון הסרה, לבדו, יעמוד לו כוחו להיטיב עם השולח. כל
2 ענין – ומכלול נסיבותיו.

3

4 10. על יסוד המקובץ אני מחייב את הנתבעת לשלם לתובע, בתוך 30 ימים מהיום, סך של
5 1,500 ש"ח כפיצוי בגין משלוח ההודעות, ועוד 600 ש"ח להחזר הוצאותיו – אגרת בית-המשפט,
6 טרחה והפסד של יום-עיסוק. איחור בתשלום יוסיף הפרשי הצמדה ורבית מיום הגשת התובענה
7 ועד למועד התשלום בפועל.

8

9 המזכירות תמציא את העתקו של פסק-הדין לצדדים. לכל אחד מהצדדים הזכות לפנות,
10 בתוך 15 ימים מיום ההמצאה, לבית-המשפט המחוזי בבקשה להרשות ערעור.

11

12 ניתן היום, כ"ח סיוון תשע"ה, 15 יוני 2015, שלא במעמד הצדדים.

13

גיא הימן, שופט

14

15

16

17